

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของข้าราชการสังกัดกรมราชทัณฑ์ในเขตพื้นที่
จังหวัดนครราชสีมา

ศุภัญญา บุญวรสถิต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มกราคม 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ สุกัญญา บุญวรสถิต ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....
.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรนภา หอมสินธุ์)

.....
.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.อาภาพร เพ่าวัฒนา)

.....
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรนภา หอมสินธุ์)

.....
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์)

.....
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุณี พงศ์จตุรวิทย์)

คณะพยาบาลศาสตรบัณฑิตให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....
.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจิ ไชยมงคล)

วันที่ 23 เดือน มกราคม พ.ศ. 2558

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรนภา หอมสินธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำที่เป็นประโยชน์ และตรวจสอบแก้ไขในส่วนที่บกพร่องมาโดยตลอด รวมทั้งสนับสนุนเป็นกำลังใจ และเอาใจใส่แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอกราบขอบพระคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอน ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบความสำเร็จในการศึกษา

ขอขอบพระคุณผู้บัญชาการเรือนจำ ฯ และผู้อำนวยการทัณฑสถาน ฯ ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล และขอขอบพระคุณข้าราชการในเรือนจำ/ทัณฑสถานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้านเป็นอย่างดียิ่ง ขอขอบคุณครอบครัว เพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ที่เป็นกำลังใจทำให้วิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุกัญญา บุญวรสถิต

51920222: สาขาวิชา: การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน; พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คำสำคัญ: พฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ/ ข้าราชการสังกัดกรมราชทัณฑ์

สุกัญญา บุญวรสถิต: ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของข้าราชการสังกัดกรมราชทัณฑ์ ในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา (FACTORS INFLUENCING HEALTH - PROMOTING BEHAVIORS AMONG PRISON OFFICERS IN DEPARTMENT OF CORRECTIONS, NAKHON RATCHASIMA PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: พรนภา หอมสินธุ์, Ph.D., รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, Ph.D., 92 หน้า ปี พ.ศ. 2558.

การวิจัยเชิงหาความสัมพันธ์ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของข้าราชการสังกัดกรมราชทัณฑ์ โดยใช้กรอบแนวคิดสร้างเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ กลุ่มตัวอย่างคือ ข้าราชการในสังกัดกรมราชทัณฑ์ ในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 255 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายแบบไม่แทนที่ และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประกอบด้วย แบบสอบถามการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค การรับรู้สมรรถนะของตนเอง แรงสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ โดยรวมอยู่ในระดับสูงทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพ ด้านกิจกรรมทางด้านร่างกาย ด้านโภชนาการ ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านการพัฒนาทางจิตวิญญาณด้านการจัดการกับความเครียด ปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ ได้แก่ การรับรู้สมรรถนะของตนเองในการปฏิบัติพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ ($\beta = .459$) แรงสนับสนุนทางสังคม ($\beta = .233$) เพศหญิง ($\beta = .112$) การรับรู้อุปสรรค ($\beta = -.138$) และอายุ ($\beta = -.127$) โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 45.5

การศึกษานี้เป็นประโยชน์ต่อพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชนและบุคลากรสุขภาพอื่น ๆ สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนากลวิธี และนโยบายเพื่อส่งเสริมให้ข้าราชการสังกัดกรมราชทัณฑ์มีพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพเพิ่มมากขึ้นต่อไป

51920222: MAJOR: COMMUNITY NURSE PRACTITIONER; M. N. S.
(COMMUNITY NURSE PRACTITIONER)

KEYWORDS: HEALTH-PROMOTING BEHAVIORS/ PRISON OFFICERS IN
DEPARTMENT OF CORRECTIONS

SUKANYA BOONVARASATIT; (FACTORS INFLUENCING HEALTH -
PROMOTING BEHAVIORS AMONG PRISON OFFICERS IN DEPARTMENT OF
CORRECTIONS, NAKHON RATCHASIMA PROVINCE) COMMITTEE: PORNNAPA
HOMSIN, Ph. D., RUNGRAT SRISURIYAWET, Ph. D. 92 P. 2015.

The objectives of this correlational research were to describe health-promoting behaviors and to examine factors influencing health-promoting behaviors of prison officers in Department of Corrections. Pender's Health Promotion Model was used as a conceptual framework. Participants of the study were 255 prison officers of Department of Corrections in Nakhon-Ratchasima province. A sample was selected by simple random sampling without replacement. Data were collected by questionnaires including perceived benefits, perceived barriers, perceived self-efficacy, social support, and health-promoting behaviors. Data were analyzed by mean, percentage, standard deviation, and stepwise multiple regression.

The results were found that the health-promoting behaviors of the participants including health responsibility, physical activity, nutrition, interpersonal relationship, spiritual growth, and stress management were at high levels. Factors predicted health-promoting behaviors were perceived self-efficacy ($\beta = .459$), social support ($\beta = .233$), female ($\beta = .112$), perceived barriers ($\beta = -.138$) and age ($\beta = -.127$). Total variance explained 45.5 %.

The results of the study will be useful for community nurse practitioners and other health care providers to develop strategies and policies for improving health-promoting behaviors among prison officers in the Department of Corrections.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัยและเหตุผลสนับสนุน.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความหมายของพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ.....	10
แบบจำลองการสร้างเสริมสุขภาพของเพนเดอร์.....	11
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ.....	20
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	26
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	26
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	28
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย.....	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	30
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
4 ผลการวิจัย.....	32
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล และภาวะสุขภาพ.....	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ส่วนที่ 2 พฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของข้าราชการสังกัดกรมราชทัณฑ์ใน เขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา.....	34
ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพของข้าราชการสังกัด กรมราชทัณฑ์.....	35
5 สรุปและอภิปรายผล.....	40
อภิปรายผลการวิจัย.....	41
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	45
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	46
บรรณานุกรม.....	47
ภาคผนวก.....	53
ภาคผนวก ก.....	54
ภาคผนวก ข.....	56
ภาคผนวก ค.....	58
ภาคผนวก ง.....	74
ภาคผนวก จ.....	90
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	92

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง	27
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล และภาวะ สุขภาพ	32
3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพฤติกรรมสร้างเสริมสุขภาพ	34
4 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม การสร้างเสริมสุขภาพของข้าราชการสังกัดกรมราชทัณฑ์ในเขตพื้นที่จังหวัด นครราชสีมา	37

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 แบบจำลองการสร้างเสริมสุขภาพฉบับปรับปรุง	17

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University